

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

HUR KAN FRITIDSHEM UTVÄRDERA VERKSAMHETEN SOM EN DEL AV ETT SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE?

FRITIDSHEMMENS RIKSKONFERENS 2017

KARIN LAGER, FIL. DR, UNIVERSITETSLEKTOR I BARN OCH UNGDOMSVETENSKAP

Uppdraget om systematiskt kvalitetsarbete

Systematiskt kvalitetsarbete är en lagstadgad arbetsuppgift som utgör en betydande del av lärares uppdrag i förskola, fritidshem och skola.

Arbetet innebär att kontinuerligt och systematiskt planera, utveckla och följa upp utbildningen så att nationella mål uppfylls.

Kommunen (huvudmannen) har det yttersta ansvaret för utbildningens kvalitet och rektor och förskolechef ansvarar för att arbetet utförs.

Dagens föreläsning:

- I läroplanens nya kapitel om fritidshemmet beskrivs vilka förmågor som eleverna ska få möjlighet att utveckla.
- Utvärderingar av fritidshemsverksamheten kopplas till skolans systematiska kvalitetsarbete. Vad är det som utvärderas? Vilka utvärderingsverktyg används? Hur används resultatet?
- Det systematiska kvalitetsarbetets fyra faser följs: planering, genomförande, dokumentation och utvärdering.

I avhandlingen *I spänningsfältet mellan kontroll och utveckling. En policystudie av systematiskt kvalitetsarbete i kommunen, förskolan och fritidshemmet* har jag studerat hur kommuner, förskolor och fritidshem hanterar det systematiska kvalitetsarbetet genom att tolka och anpassa uppdraget till verksamhetens genomförande i praktiken.

Polycystudier – studier av genomförande

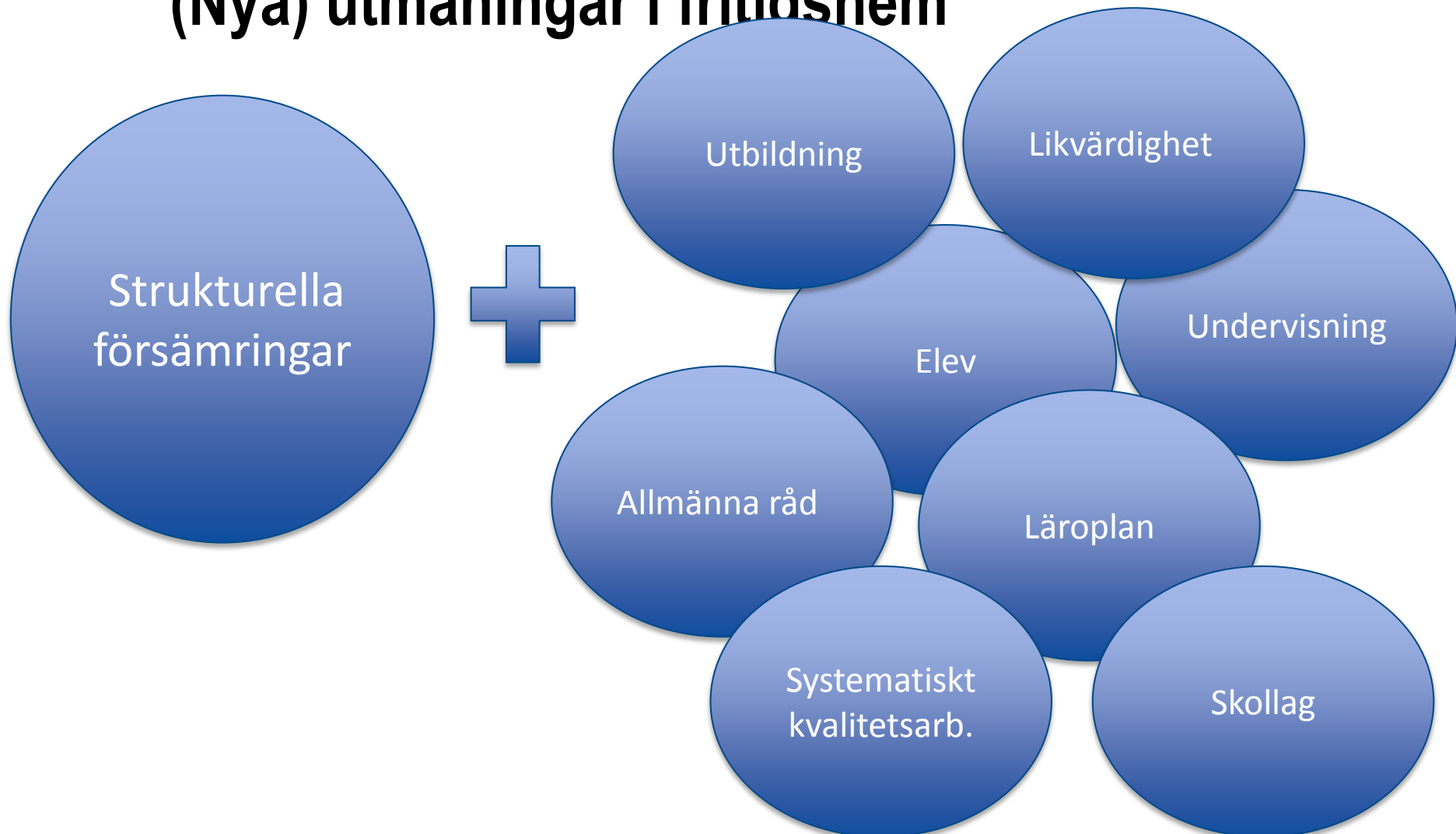
Varför blir det som
det blir?

Varför gör de
inte som det
står?

Varför gör de som
de gör?

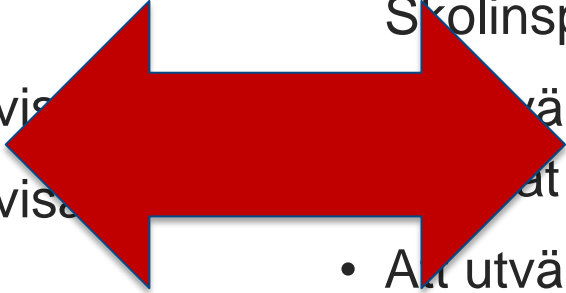

(Nya) utmaningar i fritidshem

Lokal utvärdering VS nationell granskning

- Att utvärdera för sitt eget arbetes skull
 - Att utvärdera för att visa föräldrar
 - Att utvärdera för att visa rektor
 - Att utvärdera för Skolinspektionen
 - Att utvärdera för att uppvisa resultat / måluppfyllelse
 - Att utvärdera för att måluppfyllelse premieras
-

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Kvalitet

Likvärdighet

Systematiskt kvalitetsarbete präglas av syn/perspektiv/definition på kvalitet.

Vad är kvalitet?

Vad är kvalitet i
fritidshem?

Forskning om kvalitet och kvalitetsarbete

- Kvalitetsbegreppet
- Utvärdering av kvalitet i kommunen och praktiken
- Performativa aspekter av systematiskt kvalitetsarbete
- Ett komplext och motstridigt uppdrag
- Det vardagsnära arbetet

Exempel på systematiskt kvalitetsarbete i fritidshem

- Hur **systematiskt kvalitetsarbete genomförs**
- Relationen mellan policy och praktik
- Fallstudie i ett fritidshem
- Leklådor
- Två fritidspedagoger, ett fritidshem, ca 70 barn 6-9 år
- Uttalat kvalitetsarbete
- Integrerad skolenhet
- Inga lokaler som är fritids
- Fältarbete ca 5 månader: observationer av barns lek, observationer av fp:s planering och utvärdering, parintervjuer med 2 fp, enskilda intervjuer med 2 fp, intervju med rektor, intervju med barn, policydokument - lokal skolplan

Spänningar som synliggör dubbelkodade intentioner:

- Nuets och framtiden
- Individen och gruppen
- Kontroll eller utveckling

Genomförande av systematiskt kvalitetsarbete präglas av tre logiker:

- Framtiden,
- nuet och
- om att återskapa en socialpedagogisk tradition.

Planering och genomförande avslöjar ett ökande individualistiskt perspektiv även i fritidshemmet.

Däremot när lärare dokumenterar och utvärderar rekonstrueras en socialpedagogisk tradition med grupporienterat fokus.

Att lära sig leka med nya kompisar

Leklådor används för att synliggöra barns sociala och relationella lärande.

Barnen ges möjlighet att lära i linje med en socialpedagogisk tradition.

Lärarna ges möjlighet att redovisa sitt arbete enligt gällande kvalitetssystem.

Ingen skolifiering syns – socialpedagogisk diskurs reproduceras.

Barnen ska lära sig leka med nya kamrater.

Systematiken i kvalitetsarbetet ser ut att hjälpa lärarna att synliggöra sitt arbete i ett nytt sammanhang.

Övergripande resultat

Hur uppdraget genomförs är beroende av normer och sedan tidigare etablerade handlingsmönster för systematiskt kvalitetsarbete som råder i den kommunala praktiken så väl som i fritidshemmets praktik.

Normer och handlingsmönster skapar förutsättningar för vilka tolkningar och genomföranden som blir möjliga i den specifika praktiken tillika vilka verktyg som blir betydelsefulla.

Läsa mer?

Lager, K. (2015). I spänningsfältet mellan kontroll och utveckling. En policystudie av systematiskt kvalitetsarbete i kommunen, förskolan och fritidshemmet.